

Forord

Dette nummer af Dansk Biblioteksforskning er et blandet nummer. Trods dette kan man se en sammenhæng mellem de fire artikler, som alle ud fra vidt forskellige perspektiver omhandler formidling.

I artiklen ”Sæt litteraturen på spil som litteratur: bibliotekarisk og litterær skønlitteraturformidling mellem tekst og læser” efterlyser Caroline Enghoff og Søren Rafn en nytænkning af den skønlitterære formidling i bibliotekerne. I lyset af den debat, der netop har været i medierne om folkebibliotekernes forhold til bogen, rammer artiklen en central diskussion om formidling på bibliotekerne. Deres indgang er en diskursanalyse af bibliotekernes materialevalg, som de karakteriserer som pragmatisk i relationen mellem kvalitet og efterspørgsel. I stedet for at fokusere på materialevalget foreslår de, at bibliotekerne fokuserer på formidlingen og på, at formidlingen af skønlitteraturen skal tage sit udgangspunkt i brugerne som læser. Den bibliotekariske formidling af skønlitteratur skal netop tage sit udgangspunkt, skriver forfatterne, i, at brugerne er lystlæsere.

Thomas Mann efterlod sig et stort forfatterskab, som allerede samtiden og senere eftertiden har tolket, plejet og vedligeholdt i udgivelser af samlede værker, på museer og digitalt på et utal af hjemmesider. Det er denne forvaltning og overlevering som Niels D. Lund forholder sig til i artiklen ”Thomas Mann und kein Ende: Bogkulturens institutionalisering, efterlivets vidensorganisering og forfatterskab som kulturarvssymbol.” Samtidig er artiklen også et eksempel på, hvad kulturarv er – og hvordan den kan formid-

les bredt. I artiklen undersøger forfatteren, hvordan der er skabt en infrastruktur for forvaltningen af forfatterskabet – en infrastruktur, som i høj grad organiserer viden om og af Thomas Mann på mange forskellige niveauer. Dermed er der også skabt en infrastruktur for formidling af denne viden. Artiklen peger på institutionaliseringen af forfatterskabet gennem de traditionelle kanaler som arkiver, samlede værker og museer, men også på personfikseringen, som bl.a. er kommet til udtryk i særdeles populære tv-serier.

Artiklen af Hans Elbeshausen handler om folkebibliotekernes forsøg med åbne læringscentre med udgangspunkt i en rapport om konkrete læringstiltag på folkebibliotekerne. I ”Folkebiblioteker og den åbne læring – læring i dialog” diskuterer forfatteren, hvordan disse nye tiltag i højere grad flytter bibliotekets fokus fra at stille information til rådighed til formidling af viden og kompetencer. Dette ændrede fokus medfører også en forandring af den bibliotekariske selvforståelse. Forfatteren undersøger dernæst centrale kategorier, der karakteriserer den åbne læring i folkebibliotekerne. Disse kategorier er det dialogiske princip og den gensidige anerkendelse. Dialogen fremhæver forfatteren som nødvendig for folkebibliotekerne, der på ingen måde kan eller vil fremstå som en myndighed, og at dialog og læring ikke står i modsætning til hinanden. Dialogen bliver i stedet fundamentalt for læringen, for kun gennem dialog kan bibliotekaren sætte sig ind i de behov, som de lærende stiller med.

Den sidste artikel er af Nan Dahlkild, og handler om det fysiske biblioteksrumms udvikling i relation til bibliotekernes målsætning gennem tid og på tværs af lande. Om end ”De første folkebiblioteksbygninger – i internationalt perspektiv” ikke som sådan omhandler formidling, giver forfatteren med en række tankevækkende eksempler en illustration af, hvor forskellige betingelser arkitektur og indretning har stillet for formidling af folkebibliotekernes materialer. De åbne hylder står her i stærk modsætning til magasinerne, hvor lånerne først skulle i kontakt med en bibliotekar for at få udleveret de ønskede bøger. Med de åbne hylder blev der skabt nye muligheder for biblioteksrummet, som først og fremmest betød, at lånerne kunne bevæge sig frit og selv undersøge

bøgerne, inden de udvalgte dem, de ønskede at låne. Blandt andet med brug af eksempler på russiske eksperimenter peger forfatteren på, at bibliotekerne blev anset som væsentlige forudsætninger i skabelsen af samfundet, og at bibliotekernes arkitektur og indretning søgte at indløse meget forskellige visioner.

Som afslutning på dette nummer bringer vi en anmeldelse af Søren Burchardts udredning af forskningsformidlingen i Danmark: ”Hvidbog om dansk forskningsformidling: Viden giver velstand.” Anmeldelsen er skrevet af Leif Kajberg

God læselyst.

Laura Skouvig og Camilla Moring